

Gymnasierne vil have samme frihed som folkeskolen

Gymnasierne ønsker mere frihed til at lave forsøg med færre karakterer og mere fordybelse for at øge trivslen blandt eleverne. Også fagene skal fornys, så der kan komme mere bæredygtighed og praksis ind i undervisningen, lyder det fra Danske Gymnasier

Af Lise Richter

Fem år er der gået siden den sidste gymnasireform. Men verden forandrer sig hurtigt. Mistrivslen blandt unge er vokset, klimakrisen kradser, og der mangler unge på erhvervs-, professions-, og sproguddannelserne. Derfor er der behov for at nytænke gymnasiet, mener Henrik Nevers, der er formand for Danske Gymnasier og rektor på Roskilde Gymnasium.

Og det kræver, at gymnasierne bliver sat mere fri, lyder hans analyse. For i dag støder de konstant ind i regler om minimumtimetal, studieretninger, pensum og karakterer, som blokerer for at gøre tingene anderledes, siger Nevers.

Ligesom en række folkeskoler har fået med frihedsforsøgene, ønsker gymnasierne også at blive fritaget fra regler, så de eksempelvis kan få mere bæredygtighed eller teknologiforståelse ind i undervisningen. Men også for at kunne skabe mere plads til fordybelse, have færre karakterer og forsøge nye eksamensformer, for det er der behov for, hvis problemerne med stigende mistrivsel blandt eleverne skal løses, mener gymnasierne.

»Vi har set det i flere nationale undersøgelser, at mistrivslen er stigende. Vi ser unge, der oplever et karakter- og præstationspres, og mange er ensomme, men vi har ikke alle løsninger nu. Vi har behov for at vide mere og opnå erfaringer, derfor er vi nødt til at sætte noget konkret i gang og tage fat i indholdet i gymnasiet,« siger Henrik Nevers.

Færre karakterer

Der er efter hans mening behov for at få taget noget tempo ud af gymnasiet. Det kan blandt andet gøres ved, at eleverne får lov til at fordybe sig i længere tid. Ligesom der kan være behov for flere bedømmelsesfri perioder, hvor der bliver givet mere feedback og færre karakterer for at gøre op med den præstationskultur, som eksisterer i gymnasiet i dag.

»Jeg tror, at man skal fremelske mere fordybelse. Det vil give mere dybdelæring fremfor overfladelæ-

ring, og det lærer eleverne mere af,« siger Henrik Nevers.

Som gymnasiet er skruet sammen i dag, er der rigtig mange fag med forholdsvis stort pensum, hvilket gør det svært at skabe rum for fordybelse, forklarer Henrik Nevers. Derfor kan det være nødvendigt at skære ned på antallet af fag eller emner, hvis der skal skabes rum til eksempelvis flere projektperioder.

»Måske skal eleverne ikke til at læse mange flere klassikere, men vi kunne godt tænke os at finde de steder, hvor man kan blive bedre til at læse og fordybe sig, men også flere projektperioder, hvor eleverne kunne få tid til at komme ud i omverdenen og for eksempel lave interview, arbejde med autentiske cases og arbejde mere selvstændigt,« siger Henrik Nevers og tilføjer, at projektarbejdet ville svare bedre til, hvordan man arbejder på en arbejdsplads og på de videregående uddannelser.

Men det er svært at få plads til det i gymnasiet i dag. Faget almen studieforberedelse, hvor der var

plads til lidt mere fordybelse og samarbejde mellem fagene, blev afskaffet med den seneste reform og desværre uden nogen former for erfaringsopsamling i forhold til, hvad man mistede, siger Nevers.

»Så i dag står vi med et klassisk gymnasium med et minimumtimetal, og det betyder, at hvis du vil lave en projektperiode, så skal du finde de timer et andet sted.«

Gymnasierne kunne også tænke sig et mere kritisk blik på karaktergivning og eksamensformer. For antallet af karakterer og typen af eksamener har stor indvirkning på undervisningen, siger Henrik Nevers.

»Karakterpresset fylder meget, og det skal vi prøve at arbejde med. Men der er mange fag, hvor der bliver givet mange karakterer, og hvis vi skal arbejde med færre karakterer og mere feedback, så skal vi bruge mere tid på det,« siger han.

Læringsmæssigt er der et potentiale i mere feedback, ligesom det måske vil kunne mindske præstationsræset blandt eleverne, siger Henrik Nevers.

Behov for udvikling

Rektorformanden mener ikke, at der her og nu er behov for en ny gymnasireform, men snarere en mere løbende fornyelse af gymnasiet. Måske hvert femte år, så gymnasiet også følger med tidens behov.

»Vi har brug for at tænke over,

hvordan vi kan udvikle og forny gymnasiet. Vi har ikke behov for en ny reform. Når vi ser på trivselsproblemerne, så ved vi ikke præcist, hvad der er på spil, før vi har fået nogle erfaringer med, hvordan de kan løses,« siger Henrik Nevers.

Også emner som bæredygtighed, teknologiforståelse og seksualundervisning er nødvendige at få mere ind i gymnasiet, end de er i dag. Selv om mange gymnasier arbejder med bæredygtighed, er der meget få fag, hvor bæredygtighed er en del af fagbeskrivelsen, som lægger grunden for, hvad der skal undervises i.

»På den måde er 2017 relativt lang tid siden,« siger Henrik Nevers, der i stedet for en ny reform forestiller sig, at gymnasiet kunne have en følgegruppe, der kunne lave opdateringer til fagene.

Også forståelsen af digitaliseringens betydning mangler både i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

»Vi har et gennemdigitaliseret samfund. Hvad gør det ved os? Og hvad er det for kompetencer, det kræver? Det favner vi slet ikke i dag,« siger han og påpeger, at brugen af algoritmer og sociale medier også kan have forbindelse til problemerne med mistrivsel.

Et af de problemer, som ingen af de seneste reformer har løst, er fravalget af fremmedsprog i gymnasiet. I fremtiden risikerer både skole, ungdomsuddannel-

ser og virksomheder at mangle folk, der kan andre sprog end engelsk, og derfor er fremmedsprog et andet sted, hvor gymnasiet skal nytænkes, mener Henrik Nevers.

Hvis flere studenter fremover skal mestre fransk, tysk eller spansk, er det også her nødvendigt med flere frihedsgrader, fordi der i dag er ret faste krav til, hvilke studieretninger – altså fagkombinationer – som gymnasierne må udbyde, påpeger Nevers.

Større frihed i fagsamensætningen kunne gøre det muligt, at eleverne kunne få både et naturvidenskabeligt og sprogligt fag i deres studieretning. Ligesom man kunne overveje, om alle elever skal fortsætte med deres andet fremmedsprog fra folkeskolen i gymnasiet.

»For det er ikke nok bare at tale fremmedsprog op, der skal også nogle strukturelle løsninger til,« siger Henrik Nevers.

Mere erhvervsrettet

Danske Gymnasier foreslår desuden, at der skal mere professionsrettet undervisning på skemaet i gymnasiet. For studenterne skal ikke bare på universitetet efter sidste eksamen, men også tage korte og mellemlange uddannelser.

»Vi har behov for, at vi også fremover har nok velfærdsudnede. Derfor er der behov for nye fag, som eksempelvis pædagogik og studieretninger, som arbejder mere sammen med professionsuddannelserne,« siger Henrik Nevers.

Også erhvervsuddannelserne mangler elever. Derfor arbejder Danske Gymnasier sammen med Dansk Metal og Dansk Industri på et forsøg med praksisrettede studieretninger i samarbejde med erhvervsskolerne, siger han.

Men hvis tempoet skal ned i gymnasiet, og der samtidig skal nye emner og fag til, er der også behov for at tage noget andet ud. Ellers opstår der bare mere fagtrængsel i gymnasiet, end der allerede er i dag, siger Henrik Nevers.

»Tanken er at forsøge sig med konkrete løsninger. Det kunne være færre fag eller at slå fag sammen i fagområder. Men samtidig mener jeg, at det er vigtigt med en fælles national studentereksamen med en kerne af fag og pensum.«

Oplægget til nytænkning af gymnasiet bliver præsenteret ved Danske Gymnasiers årsmøde torsdag.

Der er efter Danske Gymnasiers mening behov for mere frihed til at tage noget tempo ud af gymnasiet. Det kan blandt andet gøres ved, at eleverne får lov til at fordybe sig i længere tid. Øregård Gymnasium har som eksperiment forsøgt sig med afskaffelse karakterer i 1.t. Foto: Mads Nissen/Ritzau Scanpix